

המוזבח מקדש פרק תשיעי זבחים פת

הטאת העוף פסולה היכי מזה מדמה. פירש בקונטרס וקי"ל ככל הפסולין (לעיל דף סד.) *ראש עליו יין יזרוק הדם לכתחילה וראש מזה ליה הא דקורס זריקה קאמר דלא ירדו דילמא סייעו לאחר זריקה ויש קתה רביה ממליקת תחלה העוף דאין ממטא בבית הכליעה שמחתה את האבאר וחס אין יכול לזרוק לכתחילה כמה מארה את יס האכילה דלעגן אס זרק את הדם לא יקחטו לא קאמר דלפי' למאן דלמחר תרד לא יקחטו כדפי' לעיל (דף סז ד"ה בל):

מדות חבש. פירש בקונטרס דלהכי קרי ליה ליבש מדה ולגח כלי שאין שום כלי מקדש ליבש אלא שתי מדות עשרון וחתי עשרון וזימה והאיכא ביסא פרק הקומץ [רבה] (מנחות 77 ב.) והאיכא מתחה לקמורת והאיכא קף והאיכא מכתשה בשבעות (דף יא.) והאיכא בייבון וזולתן ופי' ר"ה דלהכי קרי ליה ליבש מדה ולא כלי לפי שיבש יטולן למחור מחוק או גרוש בכל ענין שירלה אבל דבר לא לא שייך מדה גביה שהרי מדה לא אינה עוה דדבר לא אינו יכול להיזהר מזה כחו מדה יין יתיירה ממדה מים לפי שיש עב יזמר וכן שכן מיון להכי לא קרי ליה מדה ס':

ארא בפנים. פי' בקונטרס בעורה וזימה למה שניה נשון המשה הוה ליה למימר בקדש ומפי' רביט חיים דמבפנים לכלי קאמר (בא) וחתי למחטו *חקק מחטו מבחוץ:

מן המדומט. פירש בקונטרס מדומט דתרומה ורביט חיים פירש מעורב בערלה וכלאי הכרס אבל ערלה וכלאי הכרס לא אינטיריך למיטי ופי' הקונטרס ל"ע אך יתייבש ממסקה ישראל כיון דשרי לכהניס ומהאי דמגינה (דף כד:) דקאמר אס אמר הפרשתי לטובה רביעית קדש כלמן על התרומה לא שייכא לכלן דהחס לא מדומט או שהרי אין מקדיש רביעית ואין קורא שם על התרומה בעוד שהיא בחבית אלא יחדה ושמה בעברה ליקח ממנה רביעית:

ק"ק אמר שיתרוס ופשה אותה [תרומה]: **נשמטה** אין מחזירין אותה. לקחה דאין עניות במקום עשירות: כמתחוקת

אומר סבין מטרפת היתה במקדש ונמנו עליה כהנים ונגזזה ח"ר *בגדי כהונה אין עושים אותם מעשה מחט אלא מעשה אורג ששנאמר *מעשה אורג נתעלו אין מכבסין ס' לא בנתר ולא באהל הא במים מכבסין אמר אביי ה"ק *הוגעו ו' במים מכבסין אותו בנתר ואהל דוגעו

הנזיר לדבר אס יבש הוא שיהיה שם עשרון שלם למנחה ואם מנחת נסכים היא שניתנה בכלי יהא שם ג' עשרונים לפר ושי עשרונים לכלי אצל אס חסר השיער אין הכלי מקדש שחש רחוי לכלי (ג) כך שמעתי במנחות (דף טו.) : אלא בפנים. בעורה: בירובי מדות איכא בנייהו. למאן דהני אין מקדשין אלא מתוכן קסבר בירובי מדות לא נתקשרו אלא מה שבתוך חללו של כלי בירובי מדות גורדי מדות ופלטתא היא במנחות בפרק שתי מדות (דף 17.) לא שנו. הא דלמזיני דאין מקדשין אלא מלאים: אלא שאין דעתו להשלים. ולהוסיף עד כשישור: הניא נמי הכי מלאים. שניהם מלאים סלה: אלא שלימים. *שהיו עשירות ולגין שלימים לאחוקי שיעור חסר דלא מקדש: אבל מקדשין כלי הלח אס שיבש ליפסל. *שאם יאל חזן לקליים או נגע בו טיבול זיס נפסל להכי ליה כלי להכשירו ליפסל [ד] כדמניא מעילה (דף 97.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול זיס וכמחוסר

מטאת העוף פסולה. שמלקה בראש המזבח שלא לשמה ו' ופסל דאף על גב מ' דנעשו למתן הא לאחר מר לעיל (דף סו.) מלקה בכל מקום במוזבח כשרה ולא פסול *מעלה דידים אלא בזהרה וסבה דמלקה בפסול בראש המזבח וקי"ל בכל הפסולין אס על לא ירדו היכי קרי ליה מר להוזה מדמה הרי מצויה תורה אור ומיזיו כשלומו בה ומהו ואיה ליה ירוד: שאר פסולים. דמים (6) פ' בבהמה לר"ג דלמחר במתני' הדם פסול שפלה לא ירד: סידי זיקה. מדמן הרי זריקה מרמוק הוא זורק ויהי ליה לזיר המזבח: ומשני דמגע נפו. לסתל מונח כשמהו במטאת העוף וכן פזריקת דם פסול: ופזריקת סא הוזה סיה. כתמיה מליה הוא ולענגן דמים פסולים נמי אי נגע לה ז' שפיכה הו ולא זריקה ועוד וכי דרך הוזה זריקה בכך אלא לא משום דלזיר מונח המזבח דמי: אמר רב אשי. לעולם בעיין מהא לא הפשוט יא' *דלא גברא בראש המזבח קחי ונקיט לה וכה"ג לא מיבעיא לן בלזיר מונח לעיל דהנחה גופו בראש המזבח כהנחה קרבן דמי וכי קמבעיא לן עון דקחי אלא שח' ותלינה בקניה בלזיר המזבח: **מתני'** כלי פלה:

קערות ומזרקות לרס ולגין ולשמן: **מדות** חבש. שתי מדות של יבש היו סס עשרון וחתי עשרון עשרון למדידת כל המנחות וחתי עשרון לחלות בו מחלה היתה לו"ג יין ממליטה בנותק ומחליטה בערב להכי נקט גבי יבש מדות יג' שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו דכלי שנתנין בו מנחה כלי לח הוא שמזרקת וקערות רחין לבר: ואין כלי לה מקדשות אס שיבש. בגמרא מתרגס לה אמדות הלח:

שהיו עושין ופן שלימים. כשהן קלימים: אלא בקדש. בעורה: **ג' לא שנו**. דאין כלי הלח מקדשין אס היבש: אלא מדות. ז' מדות הלח שהיו שם היו וחתי היו וכלים הדין וכי דכין דהקדש לא חוו ליבש *למדי למדוח וכן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא פ"ו מדידה:

אבל מזרקות. אפי' רכני היתה עינהו מקדשין יבש דמי היכי דחוו לח חוו לסלה שהיא יבש: נחס סיה. דהא כתיב ביולה בשמן והיא ילפת מהאי קרא דמקדשין יבש: ליבש שבה. שאי אפשר ליבגל כולה טלה יא בה קרטין קרטין של יבש טלה נגע בהן השמן וקדשינהו מזרקות (3).

כ"ס: כיבש דמיה. וספיר הפשוט מינה ליבש גמור: אלא שלימים. לאפוקי נקטו: ואין מקדשין אלא מלאין. ג' עשרון כהן שיעור שלם הנזיר לדבר אס יבש הוא שיהיה שם עשרון שלם למנחה ואם מנחת נסכים היא שניתנה בכלי יהא שם ג' עשרונים לפר ושי עשרונים לכלי אצל אס חסר השיער אין הכלי מקדש שחש רחוי לכלי (ג) כך שמעתי במנחות (דף טו.) : אלא בפנים. בעורה: בירובי מדות איכא בנייהו. למאן דהני אין מקדשין אלא מתוכן קסבר בירובי מדות לא נתקשרו אלא מה שבתוך חללו של כלי בירובי מדות גורדי מדות ופלטתא היא במנחות בפרק שתי מדות (דף 17.) לא שנו. הא דלמזיני דאין מקדשין אלא מלאים: אלא שאין דעתו להשלים. ולהוסיף עד כשישור: הניא נמי הכי מלאים. שניהם מלאים סלה: אלא שלימים. *שהיו עשירות ולגין שלימים לאחוקי שיעור חסר דלא מקדש: אבל מקדשין כלי הלח אס שיבש ליפסל. *שאם יאל חזן לקליים או נגע בו טיבול זיס נפסל להכי ליה כלי להכשירו ליפסל [ד] כדמניא מעילה (דף 97.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול זיס וכמחוסר

קערות ומזרקות לרס ולגין ולשמן: **מדות** חבש. שתי מדות של יבש היו סס עשרון וחתי עשרון עשרון למדידת כל המנחות וחתי עשרון לחלות בו מחלה היתה לו"ג יין ממליטה בנותק ומחליטה בערב להכי נקט גבי יבש מדות יג' שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו דכלי שנתנין בו מנחה כלי לח הוא שמזרקת וקערות רחין לבר: ואין כלי לה מקדשות אס שיבש. בגמרא מתרגס לה אמדות הלח:

שהיו עושין ופן שלימים. כשהן קלימים: אלא בקדש. בעורה: **ג' לא שנו**. דאין כלי הלח מקדשין אס היבש: אלא מדות. ז' מדות הלח שהיו שם היו וחתי היו וכלים הדין וכי דכין דהקדש לא חוו ליבש *למדי למדוח וכן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא פ"ו מדידה: אבל מזרקות. אפי' רכני היתה עינהו מקדשין יבש דמי היכי דחוו לח חוו לסלה שהיא יבש: נחס סיה. דהא כתיב ביולה בשמן והיא ילפת מהאי קרא דמקדשין יבש: ליבש שבה. שאי אפשר ליבגל כולה טלה יא בה קרטין קרטין של יבש טלה נגע בהן השמן וקדשינהו מזרקות (3).

כ"ס: כיבש דמיה. וספיר הפשוט מינה ליבש גמור: אלא שלימים. לאפוקי נקטו: ואין מקדשין אלא מלאין. ג' עשרון כהן שיעור שלם הנזיר לדבר אס יבש הוא שיהיה שם עשרון שלם למנחה ואם מנחת נסכים היא שניתנה בכלי יהא שם ג' עשרונים לפר ושי עשרונים לכלי אצל אס חסר השיער אין הכלי מקדש שחש רחוי לכלי (ג) כך שמעתי במנחות (דף טו.) : אלא בפנים. בעורה: בירובי מדות איכא בנייהו. למאן דהני אין מקדשין אלא מתוכן קסבר בירובי מדות לא נתקשרו אלא מה שבתוך חללו של כלי בירובי מדות גורדי מדות ופלטתא היא במנחות בפרק שתי מדות (דף 17.) לא שנו. הא דלמזיני דאין מקדשין אלא מלאים: אלא שאין דעתו להשלים. ולהוסיף עד כשישור: הניא נמי הכי מלאים. שניהם מלאים סלה: אלא שלימים. *שהיו עשירות ולגין שלימים לאחוקי שיעור חסר דלא מקדש: אבל מקדשין כלי הלח אס שיבש ליפסל. *שאם יאל חזן לקליים או נגע בו טיבול זיס נפסל להכי ליה כלי להכשירו ליפסל [ד] כדמניא מעילה (דף 97.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול זיס וכמחוסר

קערות ומזרקות לרס ולגין ולשמן: **מדות** חבש. שתי מדות של יבש היו סס עשרון וחתי עשרון עשרון למדידת כל המנחות וחתי עשרון לחלות בו מחלה היתה לו"ג יין ממליטה בנותק ומחליטה בערב להכי נקט גבי יבש מדות יג' שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו דכלי שנתנין בו מנחה כלי לח הוא שמזרקת וקערות רחין לבר: ואין כלי לה מקדשות אס שיבש. בגמרא מתרגס לה אמדות הלח:

שהיו עושין ופן שלימים. כשהן קלימים: אלא בקדש. בעורה: **ג' לא שנו**. דאין כלי הלח מקדשין אס היבש: אלא מדות. ז' מדות הלח שהיו שם היו וחתי היו וכלים הדין וכי דכין דהקדש לא חוו ליבש *למדי למדוח וכן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא פ"ו מדידה: אבל מזרקות. אפי' רכני היתה עינהו מקדשין יבש דמי היכי דחוו לח חוו לסלה שהיא יבש: נחס סיה. דהא כתיב ביולה בשמן והיא ילפת מהאי קרא דמקדשין יבש: ליבש שבה. שאי אפשר ליבגל כולה טלה יא בה קרטין קרטין של יבש טלה נגע בהן השמן וקדשינהו מזרקות (3).

כ"ס: כיבש דמיה. וספיר הפשוט מינה ליבש גמור: אלא שלימים. לאפוקי נקטו: ואין מקדשין אלא מלאין. ג' עשרון כהן שיעור שלם הנזיר לדבר אס יבש הוא שיהיה שם עשרון שלם למנחה ואם מנחת נסכים היא שניתנה בכלי יהא שם ג' עשרונים לפר ושי עשרונים לכלי אצל אס חסר השיער אין הכלי מקדש שחש רחוי לכלי (ג) כך שמעתי במנחות (דף טו.) : אלא בפנים. בעורה: בירובי מדות איכא בנייהו. למאן דהני אין מקדשין אלא מתוכן קסבר בירובי מדות לא נתקשרו אלא מה שבתוך חללו של כלי בירובי מדות גורדי מדות ופלטתא היא במנחות בפרק שתי מדות (דף 17.) לא שנו. הא דלמזיני דאין מקדשין אלא מלאים: אלא שאין דעתו להשלים. ולהוסיף עד כשישור: הניא נמי הכי מלאים. שניהם מלאים סלה: אלא שלימים. *שהיו עשירות ולגין שלימים לאחוקי שיעור חסר דלא מקדש: אבל מקדשין כלי הלח אס שיבש ליפסל. *שאם יאל חזן לקליים או נגע בו טיבול זיס נפסל להכי ליה כלי להכשירו ליפסל [ד] כדמניא מעילה (דף 97.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול זיס וכמחוסר

קערות ומזרקות לרס ולגין ולשמן: **מדות** חבש. שתי מדות של יבש היו סס עשרון וחתי עשרון עשרון למדידת כל המנחות וחתי עשרון לחלות בו מחלה היתה לו"ג יין ממליטה בנותק ומחליטה בערב להכי נקט גבי יבש מדות יג' שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו דכלי שנתנין בו מנחה כלי לח הוא שמזרקת וקערות רחין לבר: ואין כלי לה מקדשות אס שיבש. בגמרא מתרגס לה אמדות הלח:

שהיו עושין ופן שלימים. כשהן קלימים: אלא בקדש. בעורה: **ג' לא שנו**. דאין כלי הלח מקדשין אס היבש: אלא מדות. ז' מדות הלח שהיו שם היו וחתי היו וכלים הדין וכי דכין דהקדש לא חוו ליבש *למדי למדוח וכן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא פ"ו מדידה: אבל מזרקות. אפי' רכני היתה עינהו מקדשין יבש דמי היכי דחוו לח חוו לסלה שהיא יבש: נחס סיה. דהא כתיב ביולה בשמן והיא ילפת מהאי קרא דמקדשין יבש: ליבש שבה. שאי אפשר ליבגל כולה טלה יא בה קרטין קרטין של יבש טלה נגע בהן השמן וקדשינהו מזרקות (3).

כ"ס: כיבש דמיה. וספיר הפשוט מינה ליבש גמור: אלא שלימים. לאפוקי נקטו: ואין מקדשין אלא מלאין. ג' עשרון כהן שיעור שלם הנזיר לדבר אס יבש הוא שיהיה שם עשרון שלם למנחה ואם מנחת נסכים היא שניתנה בכלי יהא שם ג' עשרונים לפר ושי עשרונים לכלי אצל אס חסר השיער אין הכלי מקדש שחש רחוי לכלי (ג) כך שמעתי במנחות (דף טו.) : אלא בפנים. בעורה: בירובי מדות איכא בנייהו. למאן דהני אין מקדשין אלא מתוכן קסבר בירובי מדות לא נתקשרו אלא מה שבתוך חללו של כלי בירובי מדות גורדי מדות ופלטתא היא במנחות בפרק שתי מדות (דף 17.) לא שנו. הא דלמזיני דאין מקדשין אלא מלאים: אלא שאין דעתו להשלים. ולהוסיף עד כשישור: הניא נמי הכי מלאים. שניהם מלאים סלה: אלא שלימים. *שהיו עשירות ולגין שלימים לאחוקי שיעור חסר דלא מקדש: אבל מקדשין כלי הלח אס שיבש ליפסל. *שאם יאל חזן לקליים או נגע בו טיבול זיס נפסל להכי ליה כלי להכשירו ליפסל [ד] כדמניא מעילה (דף 97.) המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול זיס וכמחוסר

2

אין מקדשין אלא מלאין וכו' אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש. וברש"י אלא מלאים, כלומר שיהא בהן שיעור שלם ... אבל אם חסר השיעור אין הכלי מקדשן שאינו ראוי לכלי, עכ"ל, המבואר מדבריו שהוא דין בחפצא שאינו ראוי להתקדש כשחסר כל השיעור הצריך לדבר, וגרע מהא דכלי הלח שאינו מקדש את היבש, דהתם המנחה בת קידוש הוא אלא שאינו ראוי לכלי זה, מה שאין כן כשחסר שיעור, גוף המנחה אינה ראויה לקידוש

בסוף משנה

עבודה. הלכות פסולי המוקדשין פ"ג

לחם משנה צה 189

והמנה עם המטקן: בשם שהמזבח מקדש את הראוי לו וכו'. משנה פרק המזבח מקדש (דף פ"ג.). ומ"ש וכן כשיגיע לכלי שרת כל דבר הראוי לו ממקדש. ס. ומ"ש ולא יסדס לעולם. משנה ברית פרק המנחות (דף ק"ו):

יב אין כלי הלח מקדשות את היבש וכו'. משנה פרק המזבח מקדש (דף פ"ג.). ומ"ש כד"ה במדות הלח ויבש וכו'

יב וכלי שרת מקדשין דם הפסול ליקרב וכו'. כגון הכרז בעל כ"מ ז"ל משום דכפרק במה דכריסית אמרו שם ברית פירקא כגמרת ר"י חומר אפילו הדם נכנס חזק ופסק רבינו ז"ל כמותו דממוקו עמו כלומר דשם אמרו בגמרא דכלי שרת מקדשין זו אם הפסול לכמילה ליקרב יקשה על זה דכדריש פסק רבינו ז"ל דלא כר' יוסי נפרק שלאחר זה שכתב שם הדם והכשר ישרף וכו' נודע לו אמר שזרק הדם הכשר יאכל וכו' משמע דדוקא אם נודע לו אחר שזרק הדם אצל קודש זריקת הדם לא ומו קשיא דכפרק קמחא דמנחות (דף ו') אמר והא בעא מיניה ר"ל מר"י כלי שרת מהו שיקדשו פסולים לכמילה ליקרב ואמר ליה אין מקדשין ומירלו ליקרב אכל מקדשין ליפסל משמע כדריש דאין מקדשין ליקרב ואין כגון רבינו ז"ל דמקדשין ליקרב. ואולי ר"ל דרבינו ז"ל ראה כפרק הכוזב דאמרו שם בעא מיניה ר"ל מר' יוחנן מהו שיקדשו כלי שרת אם הפסולים א"ל מיתיה בשם שהמזבח והכשר מקדשין את הכלי להם כך כלים מקדשין א"ל לכמילה ליקרב קא מציעא ל' הא נמי מניחא עקבנו פסולים חזקו את דמו מאי לאו וכו' ומפרש רבינו ז"ל שם כפירוש רש"י ז"ל דפשיט דלכמילה מקדש ליקרב והוקשה לו מה שהקשו הסו"ס ז"ל לרש"י ז"ל מההיא דפ"ק דמנחות דמשמע שם דפשיט רבי דאין מקדשין ליקרב ולהרין זה מפרש רבינו ז"ל דפרי מילי פשיט רבי חדא הא דפ"ק דמנחות דכל הפסולים אינו מקדש הכלי שרת אלא ליפסל ולא ליקרב ואידך הריהו דפ' המזבח מקדש דפשיט דהיינו גבי דם דוקא הוה למקדש אפילו ליקרב מממתיין דזרקו את דמו פשיט דהיינו קיבלו פסולים הדם ודוקא גבי דם אמרינן הכי ידכחב הכרז בעל כ"מ ז"ל למטה שהוא מחלק בין דם לשאר דברים וטעמא דכתיבנא:

כיוצא בזה, בשם שהמזבח מקדש את הראוי לו כך הכבש ושאר כלי השרת מקדשין את הראוי להם שהרי נאמר בכלים כל הנוגע בהם יקדש. משיגיע לכבש דבר הראוי לו לא ירד ואף על פי שנפסל. וכן כשיגיע לכלי שרת כל דבר הראוי לו מתקדש ולא יפדה לעולם ואע"פ שנפסל כמו שביארנו באיסורי המזבח: **יב** אין כלי הלח מקדשות את היבש. ולא כלי היבש מקדשות את הלח. במה דברים אמורים במדות הלח והיבש שהיו במקדש כמו שביארנו בהלכות כלי המקדש. אבל המזרקות מקדשות הלח והיבש. וכלי שרת מקדשין דם הפסול ליקרב: **ב** כל כלי השרת אין מקדשין אלא במקדש ואין מקדשין אלא מדעת ואין מקדשין אלא מתוכן ואין מקדשין אלא שלימים. ניקבו אם עושין מעין מלאכתן שהיו עושין והם שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין. ואין מקדשין אלא מליאין. אבל המדות אין מקדשות חסרות אלא אם דעתו למלאותן. ואם אין דעתו למלאותן מקדשות להפסל אבל לא ליקרב: **בא** כלי שרת מקדשין שלא בזמנן להפסל אבל לא להקרב. כיצד דבר שמוצתו ביום שנתקדש בכלי שרת בלילה נפסל וישרף. אבל אינו קרב. כגון שקמץ מנחה בלילה ונתן קומצה לכלי שרת הרי זו נשרפת: **בב** מזבח שנפגם נפסלו כל הקדשים שהיו שם שחומצין במקדש שעדיין לא נזרק דמם. שהרי אין שם מזבח לזרוק עליו ונאמר וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך כלומר תזבח והוא עומד בתקונו לא פגום: **בג** אבל קדשים היום שהיו שם בעזרה כשנפגם לא נפסלו

כל המזרקות מקדשות הלח והיבש. מירמל דשמואל שם ופ"ק דמנחות (דף פ"ג.): **בלי** שרת מקדשין דם הפסול ליקרב. בר"פ במה דכריסית (דף כ"ג): מן אשם חלו שנועד שלא מטא לרי יוסי אם כבר נשחט וקיבל הדם ככוס חזק ופסק רבי יוסי דנימוקו עמי: **ב** כל כלי השרת אין מקדשין אלא במקדש. מירמל דשמואל כפי המזבח מקדש. ימ"ש אלא מדעת. מירמל דר"י פ"ק דמנחות (דף ו'). ומ"ש ואין מקדשין אלא מתוכן. מירמל דשמואל כפי המזבח מקדש (דף פ"ג.). ימ"ש ואין מקדשין אלא שלימים וקובו אם עושין מעין מלאכתן שהיו עושין והם שלימים מקדשין ואם לאו אין מקדשין. משנה ס. ומ"ש ואין מקדשין אלא מליאין. מירמל דשמואל ס. ומ"ש אכל המדות אין מקדשות חסרות אלא אם דעתו למלאותם וכו'. שם ופ"ק דמנחות (דף ח'). מירמל דר"י וכריסית שניה מליאין אין מליאין אלא שלימים וכו' א"ר יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אכל דעתו להוסיף ראשון ראשון קודש ופירוש מליאין פירש"י שיש בהם שיעור הצריך לאותו דבר ואין דעתו להוסיף פירש שאין דעתו להשלים השיעור. ומדברי רש"י נראה שיש בנפסלה דין בגמרא חסרון לשון המדבר בענין המדות. ומה שכתב ואם אין למלאותן מקדשות להפסל אכל לא ליקרב. נראה שלמד כן מדאמרינן בפ"ה דמנחות (דף ו'). בעא מיניה מר"י כלי שרת מהו שיקדשו פסולים (ופירש"י) כגון אם קמץ וד ונתן בכלי ויש לזקק שדן זה קוטר מ"ש לעיל כפי זה כלי שרת מקדשין דם הפסול ליקרב. ושם י"ל דפשיט בין דם לשאר דברים וע"ל שלמד כן מדאמרינן בפ"ה המזבח (דף פ"ג.). אין כלי הלח מקדשין את היבש אמר רב אין מקדשין ליקרב אכל מקדשין ליפסל:

3

משנה תורה > מההדורה חדשה < עמוד מס 190 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מנחות ת

A קומץ עליהן נופא חביתיה בהן נחל רבי יוחנן אמר ט' אינה קדושה לחצאין ור' אלעזר אמר מתוך שקרבה לחצאין קדושה לחצאין א"ר יוחנן מאי טעמא דרבי יוחנן אמר קרא מנחה מתציתה ט' הביא מנחה ואח"כ חיצויה מיתיבי

בריר קאמן דיהה שהגז ביחד הגכך קודם קמילה ליכא למימר כמאן דקמלה דמחא דהא מחסר מטעמה: אכל נסם ספנים בריר קומץ דידיה - דקח בה' דכחזין בחפינפשיה הלכך משהישיגיה ואח"כ הביא מנחה ואח"כ חיצויה מיתיבי זמנה לפרוק כמאן דקמלה דמחא:

4

א וכל"ע נמי ל"ל כן דבמתניתין דשתי מדות (ס) מוכח שהיו מחלקין הסולת בתמי עשרון והשמן כמדה שהיא מחוקת לוג ומתהוואס האמר לר' מאיר דלאמר לקמן כפי' שתי מדות (ס) דשני עשרות זבחים היו במקדש אחד גדוש ואחד ממוק ובמחוק C שלא היא מפל חמור מעיקר דעתו להוסיף שאני *דתניא מלאים אין מלאים אלא שלמים* (כלומר שאינו קדוש עד שיהא עשרון שלם) ואמר רבי יוסי אימתי בזמן שאין דעתו להוסיף אבל בזמן שדעתו להוסיף ראשון ראשון

לחולין: ופא חוקס כתיב כפ. חק עולם לה' וגו' (ויקרא ו) [ו] דמשמע מהוך שלם: אלא לסיבא עשרון שלם (א) מניסיו. אכל לענין קידוש בכלי שרת אם רלה מקדש לחלואין: ודעתו להוסיף. להשלים עשרון גדלמריין לקמן כפרק המנחות ואכסכיס (דף ק) דאין מנחה עס פחותה מעשרון דהאומר הרי עלי מלי. עשרון מביא עשרון שלם: ואם איתא. גבי חביתין אינו קדוש: ושפתו.

והנה הרמב"ם שם כתב אבל המידות אין מקדשות חסרות אלא אם דעתו למלאותו, ואם אין דעתו למלאותו מקדשות להפסל אבל לא ליקרב עכ"ל, ונראה מזה שהרמב"ם מפרש לה דלא כרש"י דהחסרון הוא בעצם המנחה, רק שהוא דין בהמידות, היינו כיון שבמידות הקידוש הוא ע"י המדידה כמו שכתב רש"י (בד"ה אלא) מידות והם לא נמשחו אלא למדידה, ולכן אין מקדשין אלא ע"י מדידה, וע"כ כשחסר השיעור למידת הכלי לא מיקרי מדידה, ומיקרי אינו ראוי לכלי זה, כיון ששירות הכלי זה ע"י מדידה והוי כמו לח שאינו מקדש את היבש ולרמב"ם יש לומר דהך דינא דזבחים דאין מקדשין אלא מלאים אינו ענין לפלוגתא דרב וריו"ח במנחות,

ומודוקדק מה דלא קאמר במנחות שם תניא נמי הכי כדאמר בזבחים, ולא מיייתי (מהברייתא) אלא דכמו דמהני דעתו להוסיף בדין המידות, כמו כן מהני זה לחסרון בגוף המנחה,

דהתם מיירי מזה שע"י שחסר בשיעור הוי חסרון בהחפצא של המנחה, דאינו ראוי לקידוש, ועל זה הוא דס"ל לרב דאין מועיל כלל דעתו להוסיף דדעתו להוסיף לא מהני אלא לדינא דמידות דהחסרון דלא מיקרי מדידה כשחסר השיעור, וכשדעתו להוסיף מיקרי מדידה, משא"כ אם החסרון הוא בחפצא דמנחה, דכשחסר שיעורא א"א שתתקדש לא מועיל על זה דעתו להוסיף, ור"י ס"ל דאף בזה מהני דעתו להוסיף, וכיון דלא מיירי שם מחסרון דמדידה, מהני אף אם דעתו להוסיף בכלי אחר, ובזבחים דמיירי מדין המידות דכשחסר השיעור לא מיקרי מדידה, ומיקרי אינו ראוי לכלי זה, ובזה גם רב מודה דמהני מה שדעתו להוסיף דע"י מיקרי מדידה שפיר, אמנם בעי שיהא דעתו להוסיף בכלי זה עצמו, וכלשון הרמב"ם דנקט דעתו למלאותו, דאי לאו הכי אכתי לא מיקרי מדידה

ע' אמת ענין מנחה ח.

מנחה.) וצ"ח פליגי רב וריו"ח דרב ס"ל דאיכא דדעתו להוסיף ל"מ דחסרון זה דהוי רק חלי מנחה וריו"ח ס"ל דגם צ"ח מהני דעתו להוסיף, ונמל"ח דהוי צ"ח דינים דבזבחים איירי לגבי דין דמידות וצ"ח מצו"ח דמהני דעתו להוסיף וצ"ח מודה רב, וע"ז אייתי שם דברי ר' יוסי דאיירי דחסרון דמידות ודאמר דמהני דעתו להוסיף אצל כה"כ איירי דין חסרון בשיעור מנחה וע"ז ל"ח דעתו להוסיף לרב, ולכן נמי לא מיייתי חגי"ה לריו"ח ולא מקשי לרב ואייתי רק דתניא דמצו"ח כסדרא זו דאיכא מעלה בדעתו להוסיף.

6a

Ⓚ

מנחת אפרים עמוד ס"ב 121 פתוח גר"ז, אפרים נח בן אפרים ואב הודוס ע"י תכנת אוצר החכמה

חמ"ס דברי הרמב"ם צ"ח הגר"ז דס"ל דכמו כל ההלכות המחבר צברייתא בזבחים דאין מקדשין אלה שלמים (לחפוקי כלי נקוב) ואין מקדשין אלה צחוק, דהוא דין בכלי דאין מקדש אלה שלם וצחוק, כ"י כן דינא דאין מקדשין אלה מלאין כ"י הלכה בכלי, דכלי מקדש רק מלאין ולכן פירש הרמב"ם דאיירי בכלי מידה ודין הוא דכלי מקדש רק כמידתו ונ"ח דין דחפלא דהמנחה דאין ראוי לקידוש כשהיא חסירה, ורק הוא הלכה בכלי מידה דאין מקדש אלה דרך מדידה כפי חשיבו ולכן אין מקדש צחסר, וכ"י כן דינא דאין מקדש אלה מלאין כמו כן דינא דאמר' דמידות הלכה אין מקדש אלה היבש וכ"י רש"י דכיון דהך לא חזי ליבש למידה למדוד וכן לא נמשחו אלה למדידה, וכ"י כ"י הלכה דמידות אין מקדשין אלה מלאין כפי מידתן, וכו' שכתב הרמב"ם אצל

a

b

6

מנחת אפרים עמוד ס"ב 120 פתוח גר"ז, אפרים נח בן אפרים ואב הודוס ע"י תכנת אוצר החכמה

7

אלא דל"ע דאיך משכח"ל דין דלרי יוסי
 מהני דעתו להוסיף במידות הא כיון
 דהוי רק מידת עשרון ח"כ הא פחות מחכ
 הוי חלי עשרון וא"כ איך מהני דעתו
 להוסיף לרב, ואמר מן הגר"ז דלרב ל"ל
 דר' יוסי איירי במידות הלא דתק במשנה
 צפרק שחי מזות דז' מידות הלא היו במקדש
 וחיכ מידה דחלי הכן לפר ושלישית הכן
 לחיל ורביעית הכן לכש, וצוה ציאר מן
 הגר"ז דכל הני שיטורים ל"ה שיטור צדק
 קרבן חלה הוא שיטור צמטשא ניסוך,
 והוכיח כן מהא דמצוחר בזבחים ק"י א'
 דקצט ששכ לפר ומשך ארבעה דראוין לחיל,
 ואי הוי שיטור צקרצן איך יכול למשך
 לקרבן אחר וע"כ דהוי רק שיטור צמטשא
 ניסוך, וא"כ צוה ליכא כלל חסרון צמט
 קרבן ולכן היכא דמקדש בחלי הכן ועדין
 לא הוי כל השיטור צוה ליכא חסרון
 צשיטור קרבן וכל החסרון צוה רק משום
 דל"ה מידה שלימה וע"ז אמר ר' יוסי

מנחת אברהם עמוד ס"ב מס' 121 מנחות ג' ט"ו, אברהם נח בן אפרים ז"ל תודעס ע"י זכנת אוצר החכמה

ע
 א

דמהני דעתו להוסיף כיון דכל החסרון צדק
 המידות, אבל ר' יוחנן ס"ל דדינא דר' יוסי
 איירי גם במידת עשרון דאם קידש פחות
 מכשעור ודעתו להוסיף מהני דל"ה דאיכא
 צ' חסרונות א' צדק המידה וצ' צשעור
 המנחה צחרויכו מהני דעתו להוסיף, חכ צ'
 המימרות דריו"ח דצבחים חידש צדק
 המידות ויכא איירי צשיטור המנחה, ולכן
 הלא אמריי רק דתניא דהוי סיוע לדברי
 ריו"ח, אבל ל"ה קושיא על רב, דרב יפרש
 דברי ר' יוסי רק במידות הלא דהוי חסרון
 רק צשיטור המידה, ולפ"ז מצוחר נמי צדברי
 הרמב"ם דאייתי לתרויכו דיני דר' יוחנן

מנחת אברהם עמוד ס"ב מס' 121 מנחות ג' ט"ו, אברהם נח בן אפרים ז"ל תודעס ע"י זכנת אוצר החכמה

⊗

4

8

השוואת והמעלה פרק שלשה עשר זבחים קי

וקסבר ר"א י"ט [קביעות] דמנא מילתא הוא האיל ונתן שני האיל
 פרום צבלי ב' הקטרת היכל קבעיה מנא ולי חסיר כל שהוא מיפסל
 הילך בחון לא מחייב עד שיקריב אח טע: ורבנן סברי.
 קביעותא דמנא לאו כלום היא: קבע ששס לוגין. דהוא חלי הדין
 לנכסי פרו ונתן בכלי ומשך ארבעה
 מהן והקריבן בחון חייב שהרי ראוין
 צפלים לחיל: פסור. דלגרי משלש
 לוגין לא חזו צבחים: רב אשי אמר.
 לעולם כדמרתה אצ"י ובהקטרה של
 פנים בחון פליגי ובמילף פנים מחון
 ודקא קשיא לך השתא חון מחון לא
 ילפי רבנן ט' לא דמי ניסוך להקטרה
 דניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן ואע"ג

אבל בחסרון מנא ליה. ומסיק בחסרו מצבחים והיתה מאי
 קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט): וסוף שחסרו כל שהוא
 ט' וכל הפחות היינו חסרו מצבחים: אמר שמואל כשהפק.
 וכי סימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה צק:
 מין צמיט איש חולץ. והא דאמרינן
 לעיל (דף ט"ו) גבי רגל חצירו
 פסול א"ן דרך שירות צק:
 קומץ מה שיתיר כערו צשירים.
 פירש בקונטרס דהקטיר
 קומץ לבדו על מנא להסיר חלי
 השירים ונדרן לחלקו מא לאוכלן
 מישרא שרי פלגא לגמרי א' חקלושי
 מקלש לאיסורא דסלחו שירים וקומץ

במנא מר סבר קביעות מנא מילתא היא ומר
 סבר לאו מילתא היא אמר רבא השתא
 זו למאן דאמר קביעותא דמנא ולא כלום היא
 קבע ששה לפר ומשך מהן ארבעה והקריבן
 בחון חייב צ' שראויין לאיל קבע ארבעה
 לאיל ומשך מהן שלשה והקריבן בחון חייב
 צ' שראויין לכבש חסרו כל שהוא והקריבן

ואע"ג דהרמב"ם סתם לה
 ומשמע דאיירי גם צעשרון דצמקדש חלוי
 מקדש ליפסל והרי בחלי עשרון איכא חסרון
 צשיטור המנחה, צוה ל"ל דכוונת הרמב"ם
 צאין דעתו, למלאותן היינו דאין דעתו
 למלאות צבלי זה אבל הרי ודאי פשטות
 הדבר דעתו לקדש ח"כ כל-המנחה והא
 הצבאר לעיל דמדון חסרון צמנחה מהני
 דעתו להוסיף צבלי אחר, וא"כ כל החסרון
 דצעי למלאות דוקא צבלי זה הוא משום דין
 המידות צוה שפיר מהני קידוש ליפסל גם
 בחלי עשרון כיון דכל החסרון מדון הצבלי,
 זכנת אברהם עמוד ס"ב מס' 124 מנחות ג' ט"ו, אברהם נח בן אפרים ז"ל תודעס ע"י זכנת אוצר החכמה

9

מקדש אח היבש, אבל ל"ע דהיכא דהוי
 חסר, וחסר צשעור הדבר המחקדש מהכ"ח
 דיתקדש ליפסל הא ל"ה שיטור כלל
 להחקדש, וציאר מן הגר"ז ע"פ המצוחר
 צדברי הרמב"ם דהחסרון דמלאים הוא צדק
 המידות דמקדש רק כדרך תשמישו וא"כ הוי
 רק חסרון צבלי שאין ראוי לזה ולכן צוה
 שפיר מקדש ליפסל כדרך שמצוחר לגירסא
 דיון צבלי הלא אין מקדש אח היבש דמקדש
 ליפסל כיון דהוי רק חסרון צבלי לקדש,
 מקדש ליפסל,

זכנת אברהם עמוד ס"ב מס' 124 מנחות ג' ט"ו, אברהם נח בן אפרים ז"ל תודעס ע"י זכנת אוצר החכמה